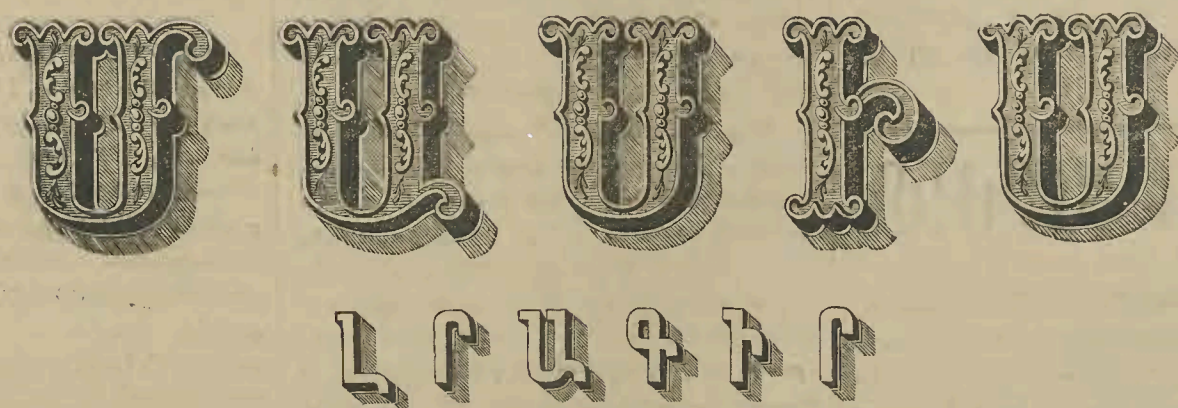

Les annonces sont reçues
aux Bureaux du journal

10 ԳԼԲԱ

УДК 62-50

P U 2 U P U 4 U 7

FUEUUFUEU

HA ST. STELLY ULL

10 **ФУРУ**

ԿԱՐԿԸ ԵՒ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Պոլսոյ Հայ վաճառականութիւնը
յսօր, դրամագլխի տեսակէտով, գրե-
է անշնան տեղ մը կը գտնէ մրցակից
գեղերու վաճառականութեան քով,
ընդ չայ վաճառականութիւնը իր գո-
ւովքէն կը պարտի իր ունեցած վար-
նի ու լիճ տեղական է, լիճ եւրոպա-
նի, եթէ դադրի այս վարկն ալ, հա-
նքը Պոլսոյ առևտրական հնազադա-
նի վրայ դարձնո՞ւն գեթ մը ունեցածն
արգիւն, իրենց տնտեսական ազդեցու-
նին ալ պիտի ոչնչանայ և տեսակ մը
շնորհիւ գեթ պիտի ստանձնեն, գիթ-
ով ու լիւով անշնան տեղ մը բռնե-
լով Գրան տարի առաջ Պոլսոյ հրա-
մարակը, կարելի է հաստատապէս ը-
նել, լիճ հայերու ձեռքն էր, իրաւ ար-
աքին վաճառականութեան մէջ յոյ-
ները մեզմէ շատ աւելի աշուշ էին, սա-
նայ Պոլսոյ տեղական և դաւաններու
առևտուրը առ հասարակ մէկ գլխաւոր
առանցք ունէր որու շուրջը կը դառնար
ըրազմագլխի ձեւերուն մէջ. այդ ա-
ռանցքը հայ վաճառականութիւնն էր
կարկէ պարագազմէն յետոյ էր որ
անգլիական, ֆրանսական, իտալական
և մանաւանդ գերմանական դրամա-
գլխաւորներ սկսան ողողել Պոլսոյ հրա-
մարակը, Հայերը որովհետեւ զօրաւոր
դրամագլխի մը չունէին ստոյգ հետ
մրցելու, մինակ սաչափ ճարպիկ դըտ-
նուեցան որ անոնց լիւնի տակը մտնե-
լով, սկսան տեսակ մը միջնորդէր
կատարել, Մեր անձնատիրութիւնը թող
չլիքաւորուի, եւրոպական այն վարկը
որ այսօր Պոլսոյ հայ վաճառականու-
թիւնը կանգուն կը պահէ, արդիւնքն
է այս արթնամտութեան, եթէ ոչ հայ
վաճառականը լոկ իր դրամագլխին վը-
րայ յեղած, ոչ միայն պիտի չի կրնար
այդ օտարներու հետ դուռն ելնել, այլ
տարակուսելի է լիճ իր աւանդական ե-
ղանակներով պիտի կրնար այդ դըտ-
մարդուր տակցիւնի Սնդգամ մը որ ըն-
դունինք լիճ Պոլսոյ հայ վաճառակա-
նութիւնը եւրոպական վարկէն շնորհիւ
կանգուն կը մնայ, մեր առջև անսխա-
լական էր կը պարզուի երկու տնտեսական
ճակարտով ինչ.

1. Հայ վաճառականությունը առաջին հերթին պետք է չկենտրոնացվի միայն շուկայի վրա, այլ ընդգրկվի նաև գյուղատնտեսության և արհեստագործականության ոլորտներում:

2. Հայ վաճառականությունը միջազգային մակարդակի վրա պետք է զարգանա որպես ինտեգրացիոն շուկայի մի մաս:

Քսան տարիէ ի վեր իրաւ է որ հայ վաճառականներու թիւը աւելցած է սակայն ասի չի՛շնանակեր վիեննայն ատեն լմէ հայ դրամագլուխն ալ աճան է. այլ պարզապէս այդ դրամագլուխը բազմաթիւ դրամ տարի մասերէ է բաժնաւորուած արեւելէ որ եթէ 20 տարի առաջ 10 վաճառական ստշափ դրամագլուխով գործ կը՝ տեսնէր, այսօր 150 վաճառական նոյնչափ դրամագլուխով միենոյն գործերը կը տեսնեն. քանի որ դրամագլուխները այսքան փոքր ու բազմաթիւ եղած են, ընականաբար շահն ալ կ'ըստնուի նոյնչափ փոքր մասերու, առանց զգալի կերպով աճեցնելու հասնող դրամագլխին քանակութիւնը՝ եթէ եւրոպական վարկը պատճառ մըն է որ հայ վաճառականներու թիւը բարձր մնայ և փոխանակի պակսելու նոյն իսկ

որը օրին տեճնայ — որչափ ատեն որ հայերը չարժանիկեն պատուուր կեր պով՝ վարկ բացողներու հետ կարգա-գրիկ իրենց հաշիւները — նոյնչափ այս պարիզ պիտուր պատճառ մին է որ հայերը Պոլսոյ և առ հասարակ թուր-քից ընդհանուր վաճառականութեան մէջ չկրնան նախաձեռնարկ դեր մը ստանձնել, այլ մնան սովորական մա-տակարներ, որ վրայ, միշտ հետեւելով ուրիշներու և սպասելով որ կամ եւրո-պական դրամագլխէն պզտիկ շահ մը իբրեւ աւելորդ, իրենց բաժին մնայ կամ՝ անոնց մէկ սխալէն օգտուելով երբեմն երբեմն իսկ մը կորցնէ հրապա-րակէն։ Յետեւով կը հատտաւենք որ այս պահուս հայ վաճառականութիւնը չա-հելու համար այս խորամանկ ու առ-ուղիակի միջոցներուն կը սպասէ, այս կերպով իրաւ, մեր ցեղին ընկանս որքն նշանուովիւնը աւելի կը սուրել, րա-յիւս կողմէ մեծ բան մը կը կորսնցնենք այսինքն այն անհրաժեշտ ախղաւ-թեան, որ հայ վաճառականութիւնը տեսնալու էր իր ապրանք երկրին տըն-տեսական պայմաններուն մէջ։

Քանի որ օրը օրին առևտրական առաքաբեզին վրայ մեր կարեւորութեանը երկիրն անտեսանալի պայմաններուն մէջ մեր աջօրեային շրջանի կը ննջալ հայ վաճառականը պիտի չարունակ դեռ եւրոպական վարկին վրայ քնննալ, ուր հիմալով այս միջնորդ գերեւոր օրով իրիշին ապրանքը կ'առնէ 100 լ 10 ու կը ծախէ դայն 100 ին 20 վրադերով մը, ձեռք ձեռքի վրայ ծալած, սպանելով որ փոխանակաբերն րու ետամանեաները բնմանն ապի գալ ձեռքը ե հոն վճարելու համար...

Մենք յախուռն կիրպով չենք դա
տապարտեր Պրոսեղի հայ վաճառական
նին այս ինկամ կացութիւնը. հաս
հոգեբանական երեւոյթ մը կայ,
զոտէ ժամանակի մը համար կարգը
լաճնէ մեր վաճառականութեան նե
կայ սերունդը, որ աւելի անտեսակ
հանրամանքներու աղկեցութեանը տե
կորսնցուցած է իւր նախնաձեւնարկ
դին: Երբ եւրոպական դրամաշուկ
ները սկսան Պորոյ հրապարակին վը
դործ տեսնել, երկրին արտաքին վ
ճառականութիւնը ձեռք տաին, այսի
քէն Թուրքիոյ արտածելի նիւթերը,
լոյնք ինչպէս յայտնի է շահի տես
կէտով առաջին տեղը կը լռենն ա
երկրի վաճառականութեան մէջ, Հայ
ըն սկզբէն ի վեր մանիֆակտիւրի վ
ճառականութեան կապով, նկատ
լով որ այն եւրոպացիները իրենց հա
պուերը չեն ըլլար, աւելի կրկնապո

կեցին իրենց ուժերը առոււտուրի և
աւանդական ճիւղին վրայ: Ու որով
հետև մասնաձեռն թիւրի ճիւղը երկր
լով մեծ ծաւալ ստացաւ, բաղադրու
վածաւորականներ չհամարձակելով ա
տառելի նրա թերու վրայ յանդու
շահադիտութիւններ ընել, կա
կամաց ամբողջութեամբ ու
ճիւղին մէջ մտան: Հոս Պոլսեցի
վաճառականներ իրենց նկատ
դրին յարմար գործի մը մէջ էին:
Ենթադրութիւրի ճիւղը վաճառական
թեան մէջ ամէնէն պահպանողա
մանէն քիչ չափ հզոր, բայց ապա
գործ մըն է. ոչ կորով, ոչ յանդգ
նութիւն, ոչ ալ շատ ճարպարութիւն
պահանջէ: Թխուլած նկարագիրն
համար ասին աւելի յարմար գ
շկար ու մեր վաճառականները ու

մը անոր փորձքանի՝ Այսպէս անց տարիներ ու վարկը անհրաժեշտ պահման մը դարձաւ, Այսօր մեր վաճառականները վարկի դեբիտն ու 4000 օսիկ դրամագումուն ունեցող 10,000 օսիկի դրամ կը բաձայ, իր բոլոր ճիւղը պիտի թափէ եւրոյ ամենայն փոխանակագիրները օրին վճարելու, չէ թէ 100ին 10ը կամ 5 իր շահին, բաւական է որ վարկը կանգուն մնա արագէս որ իր շահած դրամը, որ շուքիչ է երկրին ներկայ անտեսակ պայմաններուն մէջ, հազիւ իր տնտեսութեան ընթացիկ հաշիւներու տարող որը կը բոցէ, Հետեւեալս հայ դրամ գումարը կը մնայ հոն՝ ուր որ էր շտապիներ առաջ, Այս պայմանները մէջ բնական է որ հայ վաճառական չի կրնար ինքզինքը շահախառնութիւններու տալ, որովհետեւ ձեռքը զը նուաճ գրամը օտարին է, Այսօր է որ կ'օգտուի Գոնիայի և Էնկիւր բերքերէն— Անգլիական և գերմանական երկրացիները, որոնք մեր դրամագումունները, որոնք վիւայէթնեւու ցորենին և դարիին վաճառքը զրին առաջին վարկինէն երբ արմատիքի գինը վրայ դրաւ, հայերը շատ շատ գործակատներ պատուել կը վարեն, Գանի ո՞ր Պոլսոյ վաճառականները—բանի մը բայ, ուղծութիւններ հանելով— անկախ դրամալիքի տէր չեն, պիտի չկրնան դրամագումուն մըն ալ կտալ, ու ընթացքով օրը օրին պիտի կորսնցնեն կարեւորութիւնը երկրին ընդհուր վաճառականութեան և ամբողջութիւնը երկրին անտեսական պայմաններուն մէջ, այնքա՞ր է որքան լաւ տնտեսութիւնը պիտի պարագաները և նոյն համեմատ ջանալ ձեռք ձգայն դիւրը, որ հարկաւոր է մեղի բնի տնտեսական կռուանին վրայ

Գ.

ԳՐԱԴԱՏԱԿԱՆ

[illegible]

Հ. Արսէն Դադիկեանի ձեռեք
կանցըր կրնայ բառիկ «աշխարհաբար
նաւորներ» միեան Վենետիկցիներու
մօր Բոլոր ռոտանաւորները գրուա
վենետիկի վարդապետի ճառարն
բանի մը ու մտնաւադ առանձն
կոտնաւորի մը սեկիական բնադորնցու
վրայ հիմնած, որ ճիկել կընէ կը
կապան բնաւանական լիաներնէ պար
գծիլու և դէպքեր բաղիլու։ Աւտի
հոգեբանական մէջ շինուած գրք
որ բնորոշած է հայ մանուկները
Մեանկական մտաց յարմարս պա
տուած է ինչպէս կը կարծէ հեղին
Ռոտանաւոր վարդապետածայն ին
կաւ՝ լշտո հասարակ բնաւանկան կը
առնուած են, կամ բոլորովին աւ
ու վերացական են պզտիկ տղայի մը
կար, իսկ տնոցմէ հրապուհու
յոյակներ կը յիշեցնէ Թեաւաբոր իբր
կը պրտք բնաւ չարախելի կէտ մը չէ
կայացներ կարգացորի մտքին։ Չէ
ա՛լ անցած է այն ժամանակը երբ

տիպիչ հայերը հը կարձէին թէ գրական գիտական եւ դատաւարական ամէն ճիւղի մէջ կ'ունեն իրենց անմիջեւ զիրենք մէջ մնալ, հիմա այս ճիւղերէն շատերուն մէջ իրենք ոչ միայն ճիւղի գիտնականութիւն ըլլալ, այլ զարգան են, այլ զնոցիւն ալ յայն ժամ ի վնասակար գիրքերն, ինչպէս ալ Վրտանի վնասակար գործերն կ'արձուած ալլատառութեան մտաց յարմար կ'արձուած ալլատառութեան մէջ, թէկէ ասի պատճառ, մը չէ որ իրատեսութենք թէ վիշէնիւն եւ վիշէնիւնք մէջ մեզ գրականութիւնը ուրիշ տեսակէն տուլ մէ—լաւը ուսումնասիրութիւններով—իր ամբողջի քարծրագոյն աստիճանին վրա չէ կեւոյ։

Հ. Ղազիկեանը գործածած և շատ դանդաղ ուժ մը որ հակառակ է մանկավարժական բնաստիքին բնաօրութեան, իսկ ինչ հետեւեցած բարոյականեանքը ոչ միայն անբնական է, եւնայնպէս ալլ անոնց մէջ կը պակսէ շարժումը, կենսանքը, որ մանկեան հոգեբանութիւնը զիսցողը պէտք է նախապէս անոնց համար պատրաստելիք որ եւ աշխատութեան մէջ կրօնքը, ծայրէ ի ծայր կրօնքի ծանրակշիւտ կենսանքը, աշխարհ մտնողը բարոյականեան որ կը տիրէ։ Այսօր, ա'լ ամէն հոգեբան մանկավարժ ընդունած է որ մանկեան պէտք է նախ զարգացիկ ֆիզիքալապէս և ջանք բարոյականաւ ալ ֆիզիքալապէս զարգացող մէն արտադրիկ շնչափնիկ ու կենդանի օրնակիքով, մինչեւ որ անի գոտակցողը հասուն չլինարն մէջ ի սկստիւնը, հետեւաբար կրօնքի տարան լուրջ ու միտքիկան իրաւարդը հակամանկավարժական ե բացէ ի բաց մտօգոյն և շատ անգամ իրենց ճնշող զարգացիկեանքը մնասկալ երբ արմատ բռնելու համար, ինչանց որ տրիւզը մանուկներու մէջ աճելը յարմար հող դառնէ։ Մանուկներու մատաղ մտքին մէջ երկիւղազդին և ճնտպագորութիւն առաւ կը բերեն, ապապան հեղեղակը, —գեղմենէն ծայն մըր ատանաւորները, իսկ ապապատանաւոր մըրչ—Մանկական ստատուածաբանութիւն օտանաւորները անոր մէջ կ'արկնեն յարկիւնցիկութեան և սքողատիւութեան նախապատմողութիւնը։

Միւս նաեւ էր հայ մանուկներու, աշխատատարած Եւ Սմբատ Դաւթեան, ջանքեր կ'ընէ մանուկներուն նուիրել գրական այդ ճիւղը մշակելու։ Ուստի թէ կը թողարկեց ցոյցներու համար ինչ միջոցներով կարելի է մանուկներ համար ոչ միայն դասաւորբեր, այլ նաև միտքը մշակելու համար աշխատութիւն աշտարատել, այս պարտիկ գործին առ ըսնի որ բաւական ուժով անցած է դիմահար ջանքերով Ե ոչ ոք կ'արեւ դիւահար ջանքով իր լիզու մը գործածել կ'իջ տեղ տեղ մանուկներու համար ծանօթ քանի մը բառեր— ստեղ, բնատաքը, յեղեղեղ, տքնութիւն ևն գործածած է, ընդհանուր լեզուն Ե յաւաքիլի կը մնայ։ Միայն թէ երբեմն բազան գարծուածներն փախցուցած է երկու տասնամեկ այլ բիշ մը շատ գրաւարտայայտութիւններով գրած է։ Այս լեզուին կը վայելի յիմ անթիարթ Ե լի գունաւ գարնան։ Վեր տանիմ մ'պտտեմ, «Արեւապայ» ոտանաւորը կը շնցնէ Ռ. Յ. Պէրպլեանի ուռուցիկ պատկերաւոր ոճը։ Մասնակի աղօթ աւելորդ է, որովհետեւ ուրիշ աղթք Ե արդէն, առ անհամբաւելի է։ Տեղ ալ գործածուած բառերը տեղին յաւելումով կը մնան անխիմաւ, այսպէս կ'ը համար մէկ քննիչ, բաւ չէ՞ դիտարկելուիչ, մեղրի ո՞ր մասին կ'ըսուի քննիչ Ե ո՞ր տեղի ժողովուրդը կը գտնուէ դային։ Հիտեւեւաւ տողը անիրաւաւ կ'ըսու պարտաւար անին թով թով բեր Են հոս։

(*) Որովհետև հազար օրինակ նուիրու
որոշեցան:

Իսկ երբոր ծարաւեայ
կը տանելմ առուակ:
Իր ղէմքը ցոլանայ
Ջուրեբուն յատակ:
Ուրիշ կտորներ կան որ չատ չա
նեն տղային և զբալան խօսակցութիւ
կամ կեանք և կը կը յիշեցնեն.
Կար ու չի կար, չատ ոը կ
Մէկ պիտտիկ տղայ կար
Ժամ ու զպրցոց երբ կ'երկ
կղզորտ աղւոտը կը կարգադ
Եղաւունդ ևս օտանալուն վէր

Ինձիև չի վախնալ ա՛ն
 Հետս Է մտերմ.
 Ահուկը պզգեցնով՝
 Ակը կը փարիմ.
 Վարժուեցաւ կ'ուտէ
 Ասիս մէջէն խոտ.
 Գիտէ (չ)հնք սիրելըս
 Կը մնայ իմ մօտ:

ԱՄԻՆՈՐ Է ՈՎ ԳՐԵԼՈՒ Է՞ ԹԵ Է

Տերական թերթի մը մէջ, Պր. Յ.
գանձահաւի ռէկ յօդուածը կարդա-
նուր և յօդին գործածութեան ու
բառին ուղղործութեան վրայ
ղեղինք յարգանքով անոր վերջն
ընտելմը ձեռնարկ բանասէրներու կը
ցուր.—Անտու միայն իշուաբեզու
մէջ մ'ըլլաւոյ յաւանանքները, բայց
սահմանկից ձեռնմտաւորան կգտագ
հետամուտ ըլլալով՝ հօս կը ներկայա-
նշանաւոր հայագիտներու կարմէքը
— Կ. Լ. Լուր.

Ո՛վ զի գտտե՛ր թէ Հայերէն լեզու
նազան չըլանէիրէ անցած է որոն
ջատման կէտը նախաբերի է ճշդը, ա
յն է ոչ օրը չըլանախուել և ոչ տարի
ցուի, նաև, ոչ որոշ դարը: Այդ է
խուժիւնները, այդ ինտիմեան ա
նորը՝ վիճած, վիճած ազգայի փոխ
թիւն մըն են, որոնց բոլորը մէկնա
նայի խաղալիս գտնոցը միզմ ծխած
կազմինն: (Բնն. Գեր. էջ 31): Այ
նազան չըլաններէն մէկն ալ արդի
րէն լեզուի մէջ, սովորաբար մէկը
բարս(?) կոչուած: Դրաբար (≡գր
գրական) կը կոչենք այն լեզուն որ
դիկ խորթածինն ու զգացածին դի
բացատրինն մտք, քանի որ կէս
վրէ՛ մի Արեւելեան պատահաբար
րէն է: Պոյսոյ նորոգուած, կոկու
ւով կը գտնեն, աստիղի, ռամկա
րընդուն է աշխարհաբար լեզուն զայ
դի Հայերէն լեզուն) որ քիչ քիչ
րական կը դառնայ և որուն Հնո
մեր ռուսահայերը գրական լեզու
կոչեն Հնոստեմէ:

Գրանք բուն խնդրին, առնալ բառ
բուն ուղղաբարության վրա՝ զր. Գ
հանա սա դիտարկվելու կ'ընէ. ա
տրեան հոյ այլաբանաբար Բն. Բ
նուրեան մէջ առնալին կրճա
նկատու աշխարհաբար ամենը. հի
է այս՝ իրաւոր բունինը ամենը
լու: Թէեւ յօդուածգիրը նշանա
Քնն. Քերականութեան այս խնդր
դող էլը, բայց շատերը դիտեն
Այտնեան, իր հոյակապ գործին
շաղկին մէջ (64րդ էջը) առնա
կարծով ճանաթութիւն մը տուած
որչաւ ի տարբեր յօդուածացիին ի
բանէն կամ հասկածէն: Ահա Գ
տրեանին դրամը. սկսել բառը Մ
մէջ առնելն սկսած է յաճախել, ի
մասնենագրական լեզուին մէջ մի
գութեան մնացած էր... Արդոն
մառային արմատն է այս բառը,
բնաշխ անոր բուն է հին ձեւն էր՝
մէջ պահուած: Ամենն ոչ միայն ա
յիւրէն լեզուի յատուկն, այլ և
ստենագրութեան մէջ ալ կայ: (Հմ.
Բեք. էջ 64. Մտեմէ.)

[illegible]

ՄԱՐՏ 10

այսմանհետև կընդունեն — յետոյ որոշած է նիստի հրաւիրել երեսօրեանական ժողովը:

Իտալական մարտնական մը իւրաքանչիւր քայլ, կը գրեն կրօնէսէն: Կըզիկին վարչական ժողովը վերջնաւ յաւելուածական մարտաւարութեամբ համար նիստ ընելով մէկ քանի որոշումներ տուաւ: Այսու հանգրեւէ հիւսկոտները եւ ծովա-կանները չեն ուզիր ընդունել այդ ժողովին որինական գոյութիւնը:

Սեանքաբար քաղաքացիական շարժումները իրենց իրաւունքները կ'որոշեն իրենց իրաւունքները: Եւ իրենց իրաւունքները կ'որոշեն իրենց իրաւունքները: Եւ իրենց իրաւունքները կ'որոշեն իրենց իրաւունքները:

Պատերազմական տառապանքները վճարումը երաշխաւորելու համար Բ. Դրան առաջարկը ընդունելու հարկ է: Այս խնդիրը մինչեւ որ զորաւոր երաշխաւորութեանց տակ չ'աւելան, թէ յօդուածին բանակ-յաւելները ընտանեացիները չ'աւելան, թէ յօդուածին բանակ-յաւելները ընտանեացիները չ'աւելան, թէ յօդուածին բանակ-յաւելները ընտանեացիները չ'աւելան:

Պատերազմական տառապանքները վճարումը երաշխաւորելու համար Բ. Դրան առաջարկը ընդունելու հարկ է: Այս խնդիրը մինչեւ որ զորաւոր երաշխաւորութեանց տակ չ'աւելան, թէ յօդուածին բանակ-յաւելները ընտանեացիները չ'աւելան, թէ յօդուածին բանակ-յաւելները ընտանեացիները չ'աւելան, թէ յօդուածին բանակ-յաւելները ընտանեացիները չ'աւելան:

Պատերազմական տառապանքները վճարումը երաշխաւորելու համար Բ. Դրան առաջարկը ընդունելու հարկ է: Այս խնդիրը մինչեւ որ զորաւոր երաշխաւորութեանց տակ չ'աւելան, թէ յօդուածին բանակ-յաւելները ընտանեացիները չ'աւելան, թէ յօդուածին բանակ-յաւելները ընտանեացիները չ'աւելան, թէ յօդուածին բանակ-յաւելները ընտանեացիները չ'աւելան:

Պատերազմական տառապանքները վճարումը երաշխաւորելու համար Բ. Դրան առաջարկը ընդունելու հարկ է: Այս խնդիրը մինչեւ որ զորաւոր երաշխաւորութեանց տակ չ'աւելան, թէ յօդուածին բանակ-յաւելները ընտանեացիները չ'աւելան, թէ յօդուածին բանակ-յաւելները ընտանեացիները չ'աւելան, թէ յօդուածին բանակ-յաւելները ընտանեացիները չ'աւելան:

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

կատարեցին իրենց պաշտօնը: Իսկ պետք չ'ունենալով, ըստ Դ. Կ. Ստանալան, առաջարկեցին ընելու իրենց մասին, իր զաւակացի դաստիարակութիւնը եւ առաջարկեցին ընելու իրենց մասին, իր զաւակացի դաստիարակութիւնը եւ առաջարկեցին ընելու իրենց մասին:

Երկրորդական տարրերը իրենց մասին, իր զաւակացի դաստիարակութիւնը եւ առաջարկեցին ընելու իրենց մասին, իր զաւակացի դաստիարակութիւնը եւ առաջարկեցին ընելու իրենց մասին:

Հանգուցիկ մարմինը ամփոփեց իր Երկրորդական տարրերը իրենց մասին, իր զաւակացի դաստիարակութիւնը եւ առաջարկեցին ընելու իրենց մասին:

Երկրորդական տարրերը իրենց մասին, իր զաւակացի դաստիարակութիւնը եւ առաջարկեցին ընելու իրենց մասին, իր զաւակացի դաստիարակութիւնը եւ առաջարկեցին ընելու իրենց մասին:

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

Երկրորդական տարրերը իրենց մասին, իր զաւակացի դաստիարակութիւնը եւ առաջարկեցին ընելու իրենց մասին, իր զաւակացի դաստիարակութիւնը եւ առաջարկեցին ընելու իրենց մասին:

Երկրորդական տարրերը իրենց մասին, իր զաւակացի դաստիարակութիւնը եւ առաջարկեցին ընելու իրենց մասին, իր զաւակացի դաստիարակութիւնը եւ առաջարկեցին ընելու իրենց մասին:

Երկրորդական տարրերը իրենց մասին, իր զաւակացի դաստիարակութիւնը եւ առաջարկեցին ընելու իրենց մասին, իր զաւակացի դաստիարակութիւնը եւ առաջարկեցին ընելու իրենց մասին:

Երկրորդական տարրերը իրենց մասին, իր զաւակացի դաստիարակութիւնը եւ առաջարկեցին ընելու իրենց մասին, իր զաւակացի դաստիարակութիւնը եւ առաջարկեցին ընելու իրենց մասին:

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

ՄԱՐՏ 10

